

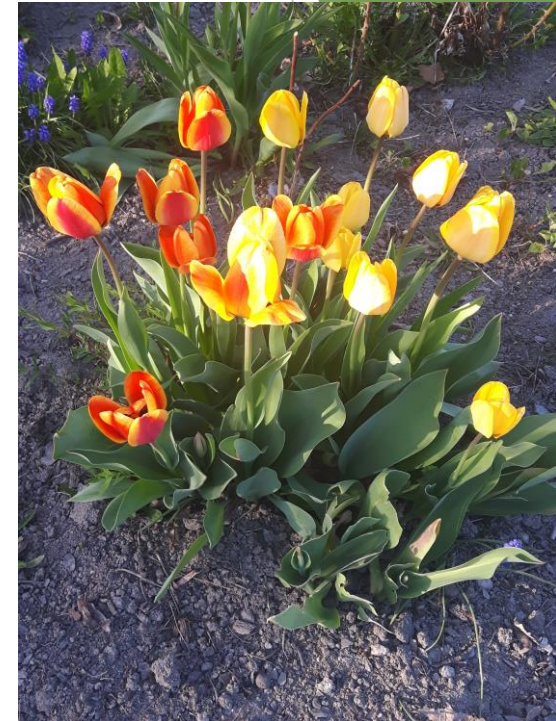
Hållbar utveckling

Agenda 2030

Grundkurs för den Lokala Utvecklingsplanen (LUP)

Mats Leivig

Hela Sverige ska leva X-ing Gävleborg

Agenda

- ▶ Syfte med utbildningen
- ▶ Vad är Agenda 2030
 - ▶ Historik
 - ▶ Beskrivning
 - ▶ De 3 dimensionerna: ekologisk, ekonomisk och social
- ▶ De 17 målen
 - ▶ Helheten
 - ▶ Beskrivning
 - ▶ Undermål
 - ▶ Lokala exempel
- ▶ Andra mål
- ▶ Olika tolkningar av resultat
- ▶ Nästa steg

Mål och Syftet med kursen

- ▶ Ge en övergripande orientering kring begrepp
- ▶ Ge en övergripande bild av de mål som ingår i Agenda 2030
- ▶ Underlätta kommunikation mellan er och kommun och övriga myndigheter när det gäller hållbar utveckling
- ▶ Förbättra möjligheterna för att söka pengar för utvecklingsprojekt i bygden
- ▶ Ge en bättre förståelse hur varje individ kan bidra till en hållbar utveckling

Kort historik

- ▶ Hållbar utveckling initierades i de internationella FN-överenskommelserna 1987
 - ▶ Brundtland-kommissionen: "Vår gemensamma framtid"
- ▶ Inledningsvis två motstridiga målområden: miljö och utveckling
- ▶ Föregångare till Agenda 2030 var millenniemålen som skulle uppnås 2015
- ▶ I september 2015 antog världens stats- och regeringschefer en ny utvecklingsagenda. Agenda 2030 består av 17 globala mål för hållbar utveckling som syftar till att utrota fattigdom, stoppa klimatförändringar och skapa fredliga och trygga samhällen.

Vad är Agenda 2030

- ▶ Agenda 2030 är den mest ambitiösa planen för hållbar utveckling som världen någonsin antagit. Världens ledare har lovat att uppnå de 17 globala målen till år 2030. Alla länder har därmed tagit på sig ansvaret att skapa en mer rättvis, hållbar och bättre värld.
- ▶ Definition av hållbar utveckling från Brundtland-kommissionen:
 - ▶ ”En utveckling som tillfredsställer dagens behov utan att äventyra kommande generationers möjligheter att tillfredsställa sina behov.”
- ▶ Tre dimensioner - ekologisk, ekonomisk och social - utgör grunden för alla målen. De är odelbara, integrerade och lika viktiga. Det är den stora skillnaden mot tidigare målbilder (agendor).
- ▶ Den korrekta benämningen är ”globala målen för hållbar utveckling”.

Dimensioner: Ekologisk, ekonomisk, social

▶ Ekologisk:

- ▶ Upprätthålla naturliga system - naturens produktionsförmåga (inkl ekosystemtjänster såsom pollinering) och dess assimilationsförmåga (kapacitet att ta hand om utsläpp och miljöpåverkan t ex havens uppsugning av CO2)

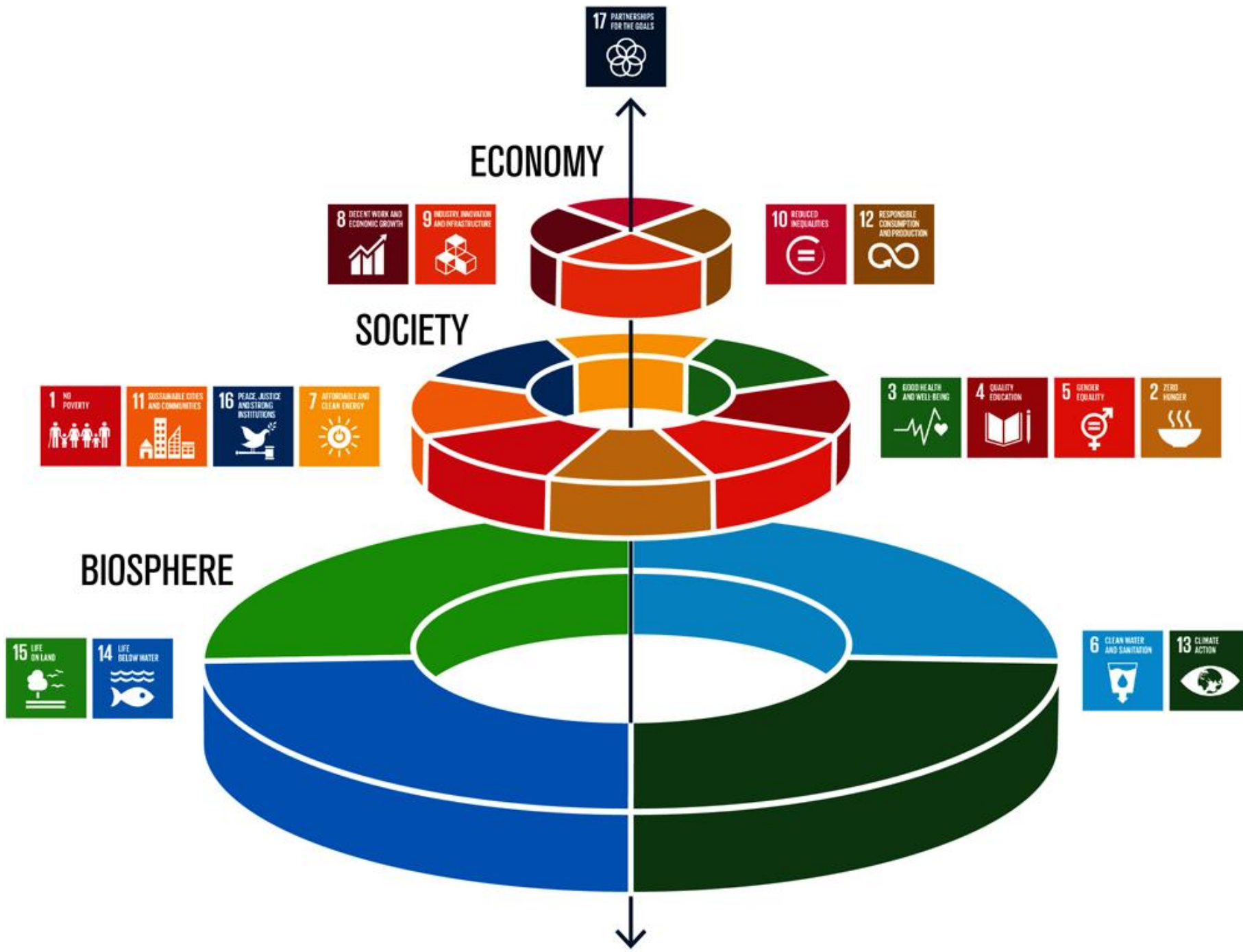
▶ Ekonomisk:

- ▶ Hushållning av ändliga naturresurser och mänskligt skapat kapital

▶ Social:

- ▶ horisontella sociala relationer (föreningsliv, mötesplatser etc men också mellan t ex stater) ökar tillit som leder till att lösningar kommer flera till godo
- ▶ vertikala sociala relationer (formella institutioner t ex rättsväsendet) i princip demokratier
- ▶ Ibland nämns hälsa, sammanhang, mänskliga rättigheter etc - de är egentligen medel

Tre aspekter av hållbar utveckling: målet, medel och förutsättningar

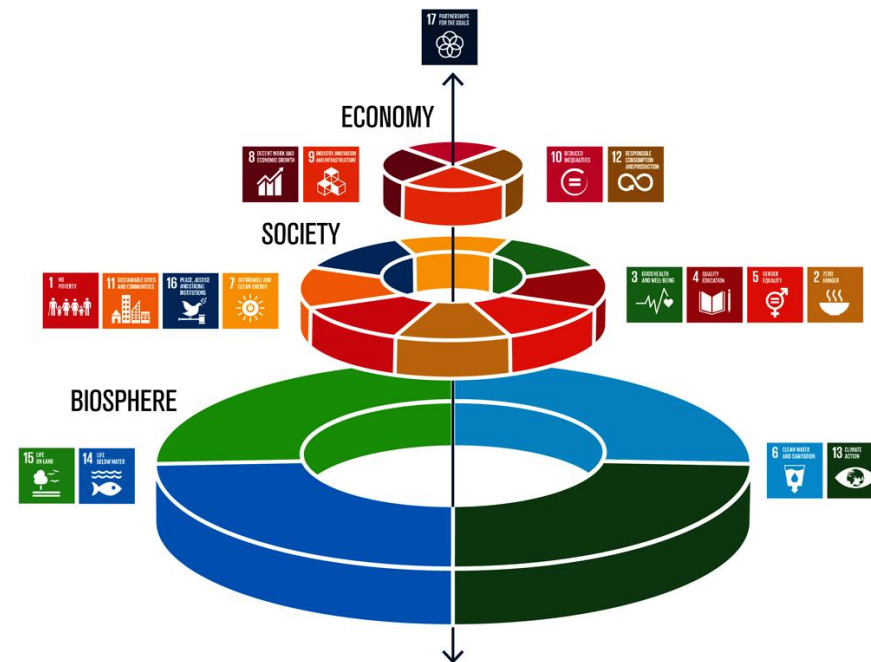
Ekologiska mål

Mål 6: Rent vatten och sanitet

Mål 13: Bekämpa klimatförändringen

Mål 14: Hav och marina resurser

Mål 15: Ekosystem och biologisk mångfald

Sociala mål - samhälle

Mål 1: Ingen fattigdom

Mål 2: Ingen hunger

Mål 3: Hälsa och välbefinnande

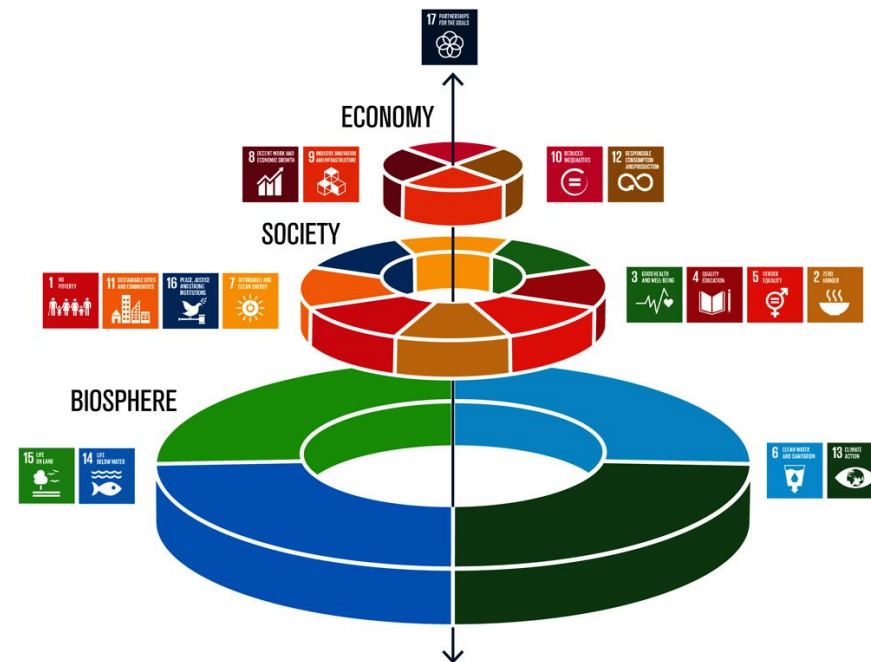
Mål 4: God utbildning för alla

Mål 5: Jämställdhet

Mål 7: Hållbar energi för alla

Mål 11: Hållbara städer och samhällen

Mål 16: Fredliga och inkluderande samhällen

Ekonomiska mål

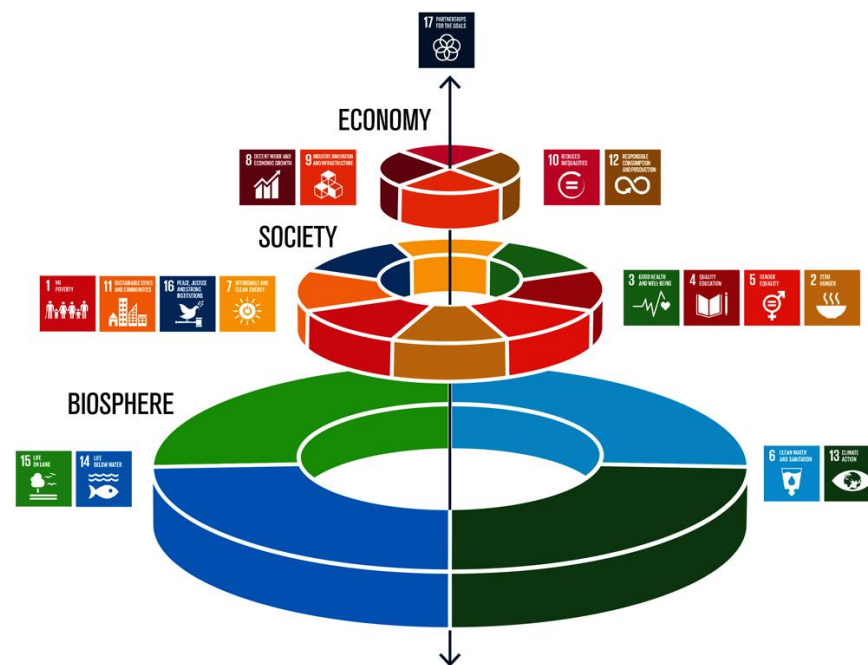
Mål 8: Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt

Mål 9: Hållbar industri, innovationer och infrastruktur

Mål 10: Minskad ojämlikhet

Mål 12: Hållbar konsumtion och produktion

Samt mål 17: Genomförande och globalt partnerskap

Mål, delmål och indikatorer

- ▶ 17 mål
- ▶ 169 delmål
- ▶ 231 gemensamma indikatorer Exempel på indikatorer:
 - ▶ 2: Andelen ekologisk jordbruksmark (brukas med ekologiska produktionsmetoder enligt EU:s regelverk)
 - ▶ 4: Eventuellt ngt om etablering på arbetsmarknaden efter avslutad utbildning på gymnasieskolan respektive högskola/universitet?
 - ▶ 5: Kvinnors andel av mäns individuella disponibla inkomst
 - ▶ 6: Antal kommuner med vattenförsörjningsplaner

Genomgång av de 17 målen

Inklusive delmål

Ett informationsmaterial från Svenska FN-förbundet

<https://fn.se/wp-content/uploads/2022/02/Uppdaterad-Arbetsbok-Agenda2030-2021-webb.pdf>

Tex ekologiska mål: 6, 13, 14, 15

Sociala mål: 1, 2, 4, 16

Ekonomiska mål: 12

Lokala exempel från Hela Sverige ska leva

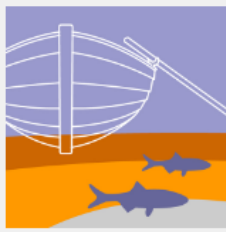

Text mål: 1 (sid 7), 2 (sid 10 och 11), 3 (sid 13), 7 (sid 22), 9 (sid 29), 12 (sid 41), 15 (sid 51)

Sidreferenserna hänvisar till den utdelad skriften:

<https://www.helasverige.se/gavleborg/wp-content/uploads/sites/24/2022/06/Agenda-2030-broschyr.pdf>

Sveriges 16 miljö kvalitetsmål

Sveriges 16 miljö kvalitetsmål beskriver det tillstånd i den svenska miljön som miljöarbetet ska leda till.

	Begränsad klimatpåverkan		Frisk luft		Bara naturlig försurning		Giftfri miljö
	Skyddande ozonskikt		Säker strålmiljö		Ingen övergödning		Levande sjöar och vattendrag
	Grundvatten av god kvalitet		Hav i balans samt levande kust och skärgård		Myllrande våtmarker		Levande skogar
	Ett rikt odlingslandskap		Storslagen fjällmiljö		God bebyggd miljö		Ett rikt växt- och djurliv

Är det hållbart eller inte?

- ▶ Olika synsätt: människan eller naturen i centrum
 - ▶ Är naturen bara till nytta för de resurser den ger eller har den ett egenvärde som är större
- ▶ Substituerbarhet: hög eller låg
 - ▶ Åsikter om hur lätt är det att byta ut naturens tjänster (naturligt kapital) med mänskligt skapat kapital (exempel dammbygge sid 82)
- ▶ Effektivitet kontra tillräcklighet (främst inom energianvändning)
 - ▶ Minska förbrukning per enhet
 - ▶ Sätta ett tak för förbrukning (absolut användning)
- ▶ Teknisk lösning kontra livsstilsförändring

Hur går vi vidare?

- ▶ Två alternativa scenarier
 - ▶ Välj ut ett (eller flera) mål som känns relevant - engagera sig där
 - ▶ Jobba med frågor som är relevanta för bygden - förstå hur de träffar de 17 målen
- ▶ Planerat är alternativ 2 där vi går igenom de utvecklingsområden som finns i LUPen och mappar dem mot de globala hållbarhetsmålen
 - ▶ Föreslagen tidpunkt under mötet: I början av 2023

Läs mer

- ▶ Mål och delmål: <https://fn.se/wp-content/uploads/2022/02/Uppdaterad-Arbetsbok-Agenda2030-2021-webb.pdf>
- ▶ Utdelad skrift: <https://www.helasverige.se/gavleborg/wp-content/uploads/sites/24/2022/06/Agenda-2030-broschyr.pdf>
- ▶ Sveriges miljömål: <https://www.sverigesmiljomal.se/miljomalen/>

Tack för idag!